

TÜRKİYE'DE İNSAN, MEKAN VE COĞRAFYA

Dersi Veren	Arş. Gör. Dr. İbrahim Tuğrul Çınar
Dersin Yardımcıları	-
E-posta	itcinar@anadolu.edu.tr
İletişim Adresi	Yunus Emre Kampüsü İktisat Fakültesi 4. Kat Oda No: 413
KAYNAKLAR	
Ders Notu	https://github.com/ibrahimtc/turkiyede_imc adresinden ulaşılabilen her hafta için hazırlanmış olan ders notları ve sunumlar.
Diğer Kaynaklar	Öğrenciler, https://github.com/ibrahimtc/turkiyede_imc web adresi üzerinden paylaşılan sunumlar ve ders notları haricinde bir kaynaktan sorumlu değildir. Öğrenciler dilerse derste kendileri de not tutabilir.
Dersin Amacı	Türkiye'nin jeopolitik önemi ile beraber Türkiye'de nüfusun gelişimi, şehirleşme, sanayileşme, bölgesel dengesizlikler hakkında bilgi sahibi ve bu konularda akıl yürütme becerisine sahip öğrenciler yetiştirmek.
Dersin İçeriği	Türkiye'nin fiziki, beşeri ve ekonomik coğrafyasının genel özellikleri; Türkiye'nin jeopolitik ve fiziki özellikleri, Türkiye'de nüfus artışı ve nüfus politikaları, Türkiye nüfusunun özellikleri; iç ve dış göçler; nüfus yoğunluğu ve dağılışı; Türkiye'de kırsal yerleşmeler; Türkiye'de şehirleşmenin gelişimi, şehirlerin dağılışı ve sorunları; Türkiye ekonomik coğrafyasının genel özellikleri; Türkiye'de tarım ve sanayi dağılışı; Türkiye'de Ticaret, Turizm ve ulaşım; Türkiye'de bölgeler arası dengesizlikler; Türkiye'de beşeri sermaye, ar-ge ve inovasyon.
Öğretim Yöntemleri:	Ders anlatımı
Ölçme Yöntemleri:	Sınav (Ara sınav: %40; Yılsonu Sınavı: %60) Ara sınav: ilk yedi haftada işlenen konular Yılsonu sınavı: Tüm dönem boyunca (14 hafta) işlenen konular Ara sınav ve Yılsonu sınavı; klasik, çoktan seçmeli, boşluk doldurma ile doğru/yanlış türünde sorular içerebilir.

HAFTALIK DERS İÇERİĞİ

1. Hafta: Giriş

Bu derste derse giriş mahiyetinde ders kaynaklarının yer aldığı github sayfası tanıtılacak, dersin işlenişi ve sınavlar ile ilgili bilgilendirme yapılacaktır.

2. Hafta: Temel Kavramlar ve Türkiye'nin jeopolitik konumu

Bu derste öğrencilere yer, mekan, konum arasındaki temel farklar açıklanarak coğrafya ve coğrafyanın alt dalları (fiziki, ekonomik ve beşeri) ile jeopolitik kavramları tanıtılacaktır. Ardından Türkiye'nin üye olduğu uluslararası kuruluşlar (Birleşmiş Milletler, NATO, vs..) tanıtılacaktır. Son olarak Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinin tarihi seyri üzerinde durulacaktır.

3. Hafta: Türkiye'nin fiziki coğrafyası

Bu derste dağ, ova, plato gibi temel fiziki coğrafya kavramları öğrencilere tanıtılacak ve ardından Türkiye'nin iklimi ve iklimi etkileyen unsurlar hakkında bilgiler verilecektir.

4. Hafta: Cumhuriyetten bugüne Türkiye'de nüfusun yapısı

Bu bölümde Türkiye'de nüfusun dağılımını etkileyen coğrafi faktörlerle birlikte tarihsel bir perspektiften nüfusun iller ve bölgeler bazında dağılımını inceleyeceğiz. Bu bölümde ayrıca öğrencilere İBBS-1, İBBS-2 ve İBBS-3 olmak üzere istatistiki bölge birimleri sınıflaması hakkında bilgi verilecektir. Son olarak bu derste, Türkiye'de uygulanan nüfus politikalarına değinilecektir.

5. Hafta: Türkiye'de demografik dönüşüm ve göç

Bir önceki haftanın devamı olarak bu derste Türkiye'de nüfus yapısındaki değişim üzerinde durulacaktır. Kırsal nüfustaki düşüş, kentsel nüfustaki artış, Yaşlanan nüfus, ortalama hane halkı büyüklüğünde düşüş üzerinde durulacaktır. Bu derste ayrıca kır ve kent kavramları tanıtılarak Türkiye'de kırsal nüfusun, Türkiye'nin ekonomik coğrafyası açısından taşıdığı önem üzerinde durulacaktır. Son olarak bu derste Türkiye'de iç göç meselesi üzerinde durulacaktır.

6. Hafta: Türkiye'de Tarım

Bu derste ilk olarak, ekonomik coğrafya kavramına değinilecek ve ardından Türkiye'nin ekonomik coğrafyası ile ilgili bilgiler verilecektir. Ardından, Türkiye'de 1950'li yılların sonuna kadar en önemli ekonomik faaliyet olan Tarım sektörü üzerinde durulacaktır. Tarımın tarihçesi, Türkiye'nin arazi varlığı ve Türkiye'de tarımsal faaliyetler ile ilgili bilgiler verilecektir.

7. Hafta: Tekrar ve Soru Çözümü

8. Türkiye'de sanayileşme hamlesinin tarihi serüveni

Bu derste, İngiltere’de 1800’li yılların ilk yarısında başlayan Sanayi Devrimi konusuna giriş yapılacak ve Sanayi devrimini ortaya çıkaran hususlara değinilecektir. Ardından, Osmanlının son dönemiyle Cumhuriyetin ilanından sonra Türkiye’de sanayileşme çabaları dönemler itibarıyla anlatılacaktır. Bu derste öğrenciler devletçilik, korumacılık, özel sektör öncülüğünde sanayileşme, ithal ikameci ve dışa açık liberal ekonomi politikaları kavramlarını da tanımış olacaktır.

9. Hafta: Türkiye’de Sanayi

Bu derste, bir önceki dersin devamı niteliğinde özellikle Türkiye’de 1959 yılında açılan ilk dayanıklı tüketim malzemeleri üreticisi sanayi işletmesi ile başlayan özel sektöre dayalı sanayileşme hamlesi sonrasında Türkiye’nin sanayi coğrafyası üzerinde durulacaktır. Ayrıca Türkiye’de sanayi üretiminin yapıldığı Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölgeler hakkında bilgiler verilecektir. Ardından dönemler itibarıyla Türkiye’de sanayi politikaları hakkında bilgilendirme yapılacaktır.

10. Hafta: Türkiye'de sanayileşme ve şehirleşme

Bu derste şehirleşme ve sanayileşme arasındaki ilişki üzerinde durulduktan sonra Türkiye’de 1950’li yıllarla beraber başlayan şehirleşme dalgası ve bunun altında yatan ekonomik ve sosyal faktörler hakkında bilgiler verilecektir. Buradan hareketle ayrıca Türkiye ile Avrupa gibi daha erken sanayileşmiş toplumların şehirleşme serüveni arasındaki farklara değinilecektir.

11. Hafta: Türkiye’de Ticaret, Turizm ve Ulaşım Sektörleri

Bu derste ilk olarak iç ticaret ve dış ticaret kavramları üzerinde durularak Türkiye’de ticaret faaliyetleri hakkında bilgiler verilecektir. Ardından Türkiye’deki turizm bölgeleri, turizm faaliyetleri hakkında bilgiler verilecektir. Son olarak ulaşım çeşitleri ele alınarak Türkiye’de ulaşım faaliyetlerini etkileyen faktörler üzerinde durulacaktır.

12. Türkiye'de bölgeler arası eşitsizlikler

Bu derste ilk olarak Türkiye’de illerin gelir düzeyi açısından tarihsel gelişim seyri ve Dünya Bankası’nın gelir düzeyi sınıflaması hakkında bilgiler verilecektir. Ardından gelir dağılımı kavramı tanıtılacak ve yine Türkiye’de iller ve bölgeler düzeyinde gelir dağılımı karşılaştırması yapılacaktır. Buradan hareketle Türkiye’de bölgeler arası gelişmişlik farklarının tarihsel serüveni hakkında bilgilendirme yapılacaktır. Son olarak bu derste İnsanı Gelişmişlik Endeksi ve İllerin Sosyo-ekonomik Gelişmişlik düzeyi karşılaştırması açısından değerlendirmeler yapılacaktır.

13. Hafta: Türkiye’de beşeri sermaye, kurumlar, Ar-Ge ve İnovasyon

Bu derste, İnsani gelişmişlik indeksinin de en temel bileşenlerinden birisi olan beşeri sermaye kavramı üzerinde durulacak ve ardından Türkiye gibi gelişmekte olan

lkelerde kurumsal yapıların ekonomik ve sosyal gelişmişlik açısından öneminden bahsedilecektir. Son olarak Türkiye’de araştırma geliştirme faaliyetleri ve inovasyon konusuna değinilecektir.

14. Hafta: Genel Tekrar ve Soru Çözümü

Sınav haftası öncesinde, şimdiye kadar işlenen konuların kısa bir tekrarı yapılacaktır.

Dersin Öğrenme Çıktıları	Öğretim Yöntemleri	Ölçme Yöntemleri
Türkiye’nin jeopolitik önemi hakkında yorum yapar.	Teorik	Sınav
Türkiye’de tarım sektörünün gelişimi ve önemi hakkında yorum yapar.	Teorik	Sınav
Türkiye’nin nüfus yapısı ve demografisi hakkında yorum yapar.	Teorik	Sınav
Türkiye’nin sanayileşme ve şehirleşme süreci hakkında yorum yapar.	Teorik	Sınav
Türkiye’de bölgeler arası dengesizlikler ve bunların nedenleri üzerine yorum yapar.	Teorik	Sınav